

Права людини та інформація : зб. наук. пр. / Нац. акад. внутрішніх справ України ; Британська Рада в Україні / А. М. Колодій (ред.). – К., 2001. – 141 с.

Права людини як основа розвитку співіснування народів : мат. всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, МАУП, 12 грудня 2005 р. / Міжрегіональна академія управління персоналом, Ін-т права ім. В. Великого / В. М. Чирков (відп.ред.), Н. В. Плахотнюк (упоряд.), О. М. Кісілевич (упоряд.). – К. : МАУП, 2007. – 150 с.

Проблеми захисту прав людини і громадянина в кримінальному судочинстві : зб. мат. круглого столу, 21 листопада 2006 р. / Чернігів. держ. ін-т права, соц. техн. та праці. ; Л. А. Остапенко (ред.). – Чернігів : Чернігівські обереги, 2007. – 120 с.

Проблеми, досвід, перспективи реалізації Конституції України : [зб. ст.] / Луган. держ. пед. ін-т та ін. – Луганськ, 1997. – 87 с.

Формування механізму реалізації та захисту прав і свобод фізичних осіб в Україні : зб. матеріалів круглого столу, 29 листопада 2007 р., м. Чернігів / Чернігів. держ. ін-т права, соц. технологій та праці ; Т. М. Вахонєва (ред.). – Чернігів : ЧДПСТП, 2008. – 87 с.

Дисертаційні дослідження

Волошин Ю. О. Конституційно-правове забезпечення європейської міждержавної інтеграції: проблеми теорії і практики : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02 / Волошин Юрій Олександрович ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. – К., 2010. – 32 с.

Колодій А. М. Конституція і розвиток принципів права України (методологічні питання) : автореф. дис... д-ра юрид. наук : 12.00.01 ; 12.00.02 / Колодій Анатолій Миколайович ; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1999. – 36 с.

Томенко М. В. Конституційний процес як пошук стратегічних пріоритетів України : автореф. дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / Томенко Микола Володимирович ; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса. – К., 2010. – 30 с.

3.2. Історія української Конституції в архівних документах та друкованих виданнях

Архівні документи

Центральний державний історичний архів України, м. Київ

Конституція Варшавського сейму від 22 листопада 1649 р., на якому було ратифіковано Зборівський мирний договір, укладений між гетьманом України Богданом Хмельницьким і польським королем Яном-Казимиром у м. Зборів (тепер Тернопільська обл.) після перемоги українського війська у Зборівській битві (початок

серпня 1649 р.). 12 лютого 1650 р.

ЦДІАК України, ф. 25, оп. 1, спр. 264, арк. 129, 154, 156 зв. Друкарський примірник. Українська держава - Військо Запорозьке, Гетьманщина, виборена в ході Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст., згідно з умовами договору визнавалася польським урядом у межах Київського, Чернігівського і Брацлавського воєводств (Волинь і Поділля залишались у складі Речі Посполитої). Незважаючи на деякі невигідні для України умови, загалом Зборівський договір був значною перемогою Богдана Хмельницького у зміцненні Української держави.

Вірчий лист гетьмана Богдана Хмельницького козацькому посольству до Москви на чолі з Самійлом Богдановичем-Зарудним, якому доручалось укладення міждержавного договору між Україною і Московською державою. 17 лютого 1654 р.

ЦДІАК України, ф. 222, оп. 1, спр. 291, арк. 1а, 3 зв. Копія.

Посольство працювало в Москві в кінці лютого-березні 1654 р., в результаті чого було вироблено комплекс документів - т. зв. Березневі статті 1654 р., які регламентували політичне і правове становище Гетьманської України під протекторатом Московської держави.

Гадяцька угода між Військом Запорозьким і Річчю Посполитою, що визначала правовий статус українських земель як Князівства Руського у складі Речі Посполитої Трьох Народів. 16 вересня 1658 р.

ЦДІАК України, ф. 221, оп. 1, спр. 186, арк. 1, 3 зв., 4. Копія.

Присяга короля Яна-Казимира від 10 червня 1659 р. у Варшаві про затвердження Гадяцької угоди, укладеної 1658 р. з Військом Запорозьким. 23 червня 1659 р.

ЦДІАК України, ф. 25, оп. 1, спр. 286, арк. 629, 632-632 зв. Запис в актовій книзі.

«Переяславські статті» - міждержавний договір, укладений гетьманом Війська Запорозького Юрієм Хмельницьким під час його обрання на посаду, з представниками московського уряду. 13 січня 1659 р.

ЦДІАК України, ф. 128, оп. 1 заг., спр. 2, арк. 2, 14. Копія 2-ї пол. XVIII ст.

Статті означали розрив Гадяцької угоди 1658 р. з Річчю Посполитою і суттєво звужували автономію України у складі Московської держави.

«Глухівські статті» - договір, укладений між гетьманом Лівобережної України Дем'яном Ігнатовичем (Многогрішним) під час його обрання на посаду, з представниками московського уряду. 16 березня 1669 р.

ЦДІАК України, ф. 228, оп. 1, спр. 38, 5 зв. Копія XVIII ст.

Статті означали подальше обмеження державних прав України.

«Переяславські статті» - договір, підписаний українською козацькою старшиною і представниками московського уряду у зв'язку з обранням Івана Самойловича гетьманом України обох сторін Дніпра. 17 березня 1674 р.

ЦДІАК України, ф. 228, оп. 1, спр. 38, арк. 16 зв. Копія XVIII ст.

Під протекцію московського царя переходило й десять правобережних козацьких полків.

«Коломацькі статті» - договір, укладений між новообраним гетьманом Війська Запорозького Іваном Мазепою із старшиною і представниками московського уряду. 25 липня 1687 р.

ЦДІАК України, ф. 220, оп. 1, спр. 210. арк. 1, 6 зв. Копія.

Гетьмана і старшину договір зобов'язав сприяти зближенню українців з росіянами, насамперед через змішані шлюби.

Конституція гетьмана Пилипа Орлика про права та вольності Війська Запорозького. Скорочений виклад. [5 квітня 1710 р.]

ЦДІАК України, ф. 2236, оп. 1, спр. 81, арк. 338.

Копія з оригіналу, що зберігається в Національному архіві Швеції.

1718 р., грудня 12. – Лист гетьмана Пилипа Орлика з Крістіанстаду до шведської принцеси Ульріки-Елеонори, сестри Карла XII, спадкоємиці шведського трону. Орлик оплакує втрату свого протектора – шведського короля Карла XII; описує свою важку долю з часів смерті Мазепи, коли він перейняв на себе гетьманство і що було пов'язано з постійною боротьбою з ворогами України. Згадує події 1711–1713 роках: свою подорож з генеральною старшиною та запорожцями до Константинополя, вимушену (на вимогу військового комісара [Г.] Зольдана, посланця короля Карла XII) зупинку у місті Баба, надання інструкцій старшині для переговорів з Великим візиром; події, що сталися після висилки Карла XII із Бендер, коли гетьман Орлик та його старший син Григорій мало не загинули внаслідок додержання своєї вірності шведському королеві і були врятовані заступництвом сина кримського хана Калга-султана (Калга Гірея) та бобруйського старости Яна Сапєги. Наприкінці листа Орлик просить захисту і протекції. Мова латинська.

ЦДІАК України, ф. 2236, оп. 1, спр. 145, арк. 1–10, Національний архів Швеції, м. Стокгольм, «Cosacica».

«Рішительні пункти» - нормативний акт російської верхньої влади, виданий у формі указу у відповідь на прохання гетьмана Данила Апостола про унормування українсько-російських відносин за допомогою договору. 22 серпня 1728 р.

ЦДІАК України, ф. 51, оп. 2, спр. 47, арк. 4 зв., 5. Копія.

Указ передбачав подальше обмеження автономії України. Росіянам було дозволено купувати землі в Україні, але без переселення на них російських селян.

1741 р., травня 30. – Лист гетьмана Пилипа Орлика з Бухареста [до барона Д. Н. фон Гепкена] з докладним оглядом свого життя на чужині, де він вже багато років є емігрантом, своєї політичної діяльності – листування з політичними діячами Швеції, Речі Посполитої, Франції, Туреччини та Військом Запорозьким, яке має на меті створення сприятливої політичної ситуації у Європі та втілення в життя планів визволення України. Акцентує увагу на політичних подіях у Європі, пов'язаних з «українським» питанням. Мова латинська.

Національний архів Швеції, м. Стокгольм, «Cosacica». ЦДІАК України, ф. 2236, оп. 1, спр. 219, арк. 1–11.

Центральний державний історичний архів України, м. Львів

Проект статуту «Основи державного устрою Галицької Республіки». Листопад 1918 р.
ЦДІАЛ України, ф. 462, оп. 1, спр. 216, арк. 1.

Центральний державний архів вищих органів влади та управління України

Перший універсал Української Центральної Ради. 10 червня 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 1115, оп. 1, спр. 4, арк. 9 зв.

Другий універсал Української Центральної Ради. 3 липня 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 1115, оп. 1, спр. 5, арк. 10-11.

Третій універсал Української Центральної Ради. 7 листопада 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 1115, оп. 1, спр. 4, арк. 9.

Проект Конституції Української Народної Республіки. 6 грудня 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 1115, оп. 1, спр. 1, арк. 118

Проект автономного статуту України. 1917 р.

ЦДАВО України, ф. 1115, оп. 1, спр. 1, арк. 108-111 зв.

Четвертий універсал Української Центральної Ради. 9 січня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 3866, оп. 1, спр. 228, арк. 2.

Закон Української Центральної Ради про Державний герб України. 12 лютого 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 1064, оп. 2, спр. 1, арк. 12.

Закони про тимчасовий державний устрій України. 29 квітня 1918 р.

ЦДАВО України, ф. 1064, оп. 2, спр. 1, арк. 19.

Закон Української Держави про громадянство та додаток до нього. 2 липня 1918 р.
ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 42, арк. 7-9.

Збірник законів, розпоряджень та обіжників, проголошених Державним Секретаріатом
Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). 7 грудня 1918 р.
ЦДАВО України, ф. 3505, оп. 1, спр. 35, арк. 168-171.

Проект Конституції Української Держави. 1918 р.
ЦДАВО України, ф. 3766, оп. 1, спр. 42, арк. 28-29.

Універсал Директорії УНР про злуку Західноукраїнської Народної Республіки з
Українською Народною Республікою. 22 січня 1919 р.
ЦДАВО України, ф. 1429, оп. 1, спр. 5, арк. 5.

Конституція Української Соціалістичної Радянської Республіки, затверджена
Всеукраїнським з'їздом Рад на засіданні 10 березня 1919 р. та прийнята в остаточній
редакції Всеукраїнським Центральним Виконавчим Комітетом. 14 березня 1919 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 1, спр. 12, арк. 12-16 зв.

Члени Уряду Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) у м. Кам'янці-
Подільському. 1919 р.
ЦДАВО України, ф. 5235, оп. 1, спр. 2015, арк. 1.

Члени Уряду Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) у Відні. 1920 р.
ЦДАВО України, ф. 5235, оп. 1, спр. 2015, арк. 5.

Постанова ВУЦВК про зміни і доповнення до Конституції Української Соціалістичної
Радянської Республіки. Листопад 1920 р.
ЦДАВО України, ф. 2, оп. 1, спр. 572, арк. 2.

Проект Конституції Української Соціалістичної Радянської Республіки. 1926 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 3, спр. 45, арк. 31.

Положення про Конституційну комісію, затверджене ВУЦВК. 1926 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 3, спр. 506, арк. 3-4.

Постанова X Всеукраїнського з'їзду Рад про внесення змін до Конституції УСРР. 13
квітня 1927 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 3, спр. 1745, арк. 13-14.

Проект Конституції (Основного Закону) Української Соціалістичної Радянської
Республіки, поданий на затвердження XI Всеукраїнського з'їзду Рад. 1929 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 5, спр. 5, арк. 55-57, 61-63, 68-71, 75.

Постанова XII Всеукраїнського з'їзду Рад про зміни в Конституції УСРР. 4 березня 1931 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 7, спр. 2, арк. 49, 54.

Матеріали про підготовку нової Конституції УСРР. 1931 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 7, спр. 9, арк. 9, 41, 53, 56, 65.

Доповідь Наркома юстиції УСРР про зміни в Конституції УСРР у зв'язку з утворенням областей. 1932 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 8, спр. 14, арк. 110.

Звернення Прем'єр-міністра Карпатської України Августина Волошина до народу із закликом до самостійності і розбудови незалежної держави. 3 листопада 1938 р.

ЦДАВО України, ф. 4465, оп. 1, спр. 126, арк. 39.

Оголошення Крайової виборчої комісії про результати виборів до Першого сойму Карпатської України. 12 лютого 1939 р.

ЦДАВО України, ф. 4465, оп. 1, спр. 204, арк. 32.

Біографія Прем'єр-міністра Карпатської України Августина Волошина. 17 лютого 1939 р.

ЦДАВО України, ф. 4465, оп. 1, спр. 204, арк. 36-37.

Постанова Секретаріату Президії Верховної Ради України «Про видання Конституції України». 20 лютого 1946 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 14, арк. 416.

Указ Президії Верховної Ради УРСР «Про проект Конституції Української Радянської Соціалістичної Республіки». 22 березня 1978 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 3087, арк. 5.

Звернення депутатів Залізничної районної Ради народних депутатів м. Львова до депутатів Верховної Ради УРСР про включення до порядку денного на першій сесії Верховної Ради України питання «Про українську національну символіку». 29-30 березня 1990 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 1588, арк. 2. Копія. Машинопис.

Лист від громадянина І. М. Гентоша до Президії Верховної Ради УРСР про проект Державного Прапора України (аплікація прапора жовто-блакитного кольору). 20 квітня 1990 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 1596, арк. 63-64. Оригінал. Рукопис.

Постанова Президії Верховної Ради УРСР від 3 серпня 1990 р. «Про державну символіку Української РСР». 3 серпня 1990 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 1588, арк. 1.

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки від 24 жовтня 1990 р. «Про зміни і доповнення Конституції (Основного Закону) Української РСР». 24 жовтня 1990 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4497, арк. 57, 63.

. Постанова Верховної Ради Української РСР «Про Комісію по розробці нової Конституції Української РСР». 24 жовтня 1990 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4497, арк. 65, 70.

Звернення депутатів Харківської міської Ради народних депутатів до депутатів Верховної Ради УРСР про включення до порядку денного на другій сесії Верховної Ради України питання «Про державну і національну символіку». 30 жовтня 1990 р
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 1596, арк. 48. Оригінал. Машинопис.

Проект Закону України «Про внесення змін до Конституції (Основного Закону) України» стосовно Державного герба і Державного прапора України (ст. 166 і 167). 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2077, арк. 35.

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про внесення змін до пункту 4 статті 108 Конституції (Основного Закону) Української РСР». 18 квітня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4604, арк. 74.

Постанова Верховної Ради Української РСР «Про Концепцію нової Конституції України». 22 травня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4604, арк. 153.

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР». 5 липня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4606, арк. 171.

Постанова Верховної Ради України «Про підняття над будинком Верховної Ради України синьо-жовтого прапора». 4 вересня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4633, арк. 11. Оригінал. Машинопис.

Постанова Президії Верховної Ради Української РСР «Про прапор України». 18 вересня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4709, арк. 81. Оригінал. Машинопис.

Лист від громадянина О. Губарева з міста Києва до Комісії з питань культури та духовного відродження про проект Державного Прапора України (з поясненням до графічного зображення прапора України з синьо-жовтим та блакитно-жовтим

кольорами). 8 жовтня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2068, арк. 21-27. Оригінал. Рукопис.

Закон України «Про громадянство України». 8 жовтня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2148, арк. 1, 15.

Лист від громадянки О. І. Довженко з міста Києва до депутатів Верховної Ради України про проект Державного Прапора України (з роздумами і поясненнями про поєднання на прапорі України синьо-жовтого та малинового кольорів прапора: «синє небо, жовте колосся і малиновий дзвін на зорі»). 22 жовтня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2068, арк. 51-51 зв. Оригінал. Рукопис.

Лист від громадянина І. І. Усенка з Кіровоградської області м. Світловодська до Президії Верховної Ради України про проект Державного Прапора України (з поясненням до графічного зображення прапора України з білим, синім та жовтим кольорами). 22 жовтня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2068, арк. 117-117 зв. Оригінал. Рукопис.

Лист від громадян В. С. Аліксійчука, директора середньої школи Здолбунівського району Рівненської області та М. І. Ужвіна, вчителя історії Бушанської середньої школи до Президії Верховної Ради України та Комісії з питань культури та духовного відродження про проект Державного Прапора України (з поясненням до графічного зображення прапора України з блакитно-жовтим та синьо-жовтим кольорами). 31 жовтня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2068, арк. 127-128. Оригінал. Машинопис.

Лист від громадянина А. П. Гундарева від Київської міської ради ветеранів війни та праці з міста Києва до Президента України Л. М. Кравчука та Голови Верховної Ради України І. С. Плюща про проекти Державного прапора України (з поясненням до графічного зображення прапора України з поєднанням блакитного, помаранчевого та зеленого кольорів). 19 грудня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2068, арк. 93-100. Оригінал. Рукопис.

Рішення Феодосійської міської Ради народних депутатів стосовно звернення до Президента України, Верховної Ради України про якнайшвидше прийняття Конституції України і Конституції Криму. 24 грудня 1991 р.

ЦДАВО України, ф. 5233, оп. 1, спр. 61, арк. 5-7.

Постанова Верховної Ради України «Про Державний Прапор України». 28 січня 1992 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4740, арк. 11. Оригінал. Машинопис.

Проект Закону України про внесення змін і доповнень до глави 7 розділу III, глав 12, 12-1, 13 розділу IX Конституції України. 5 лютого 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 1442, арк. 1, 6.

Закон України «Про внесення змін і доповнень до Конституції (Основного Закону) України». 14 лютого 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4740, арк. 74, 84.

Постанова Верховної Ради України «Про Державний герб України». 19 лютого 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4740, арк. 170.

Постанова Верховної Ради України «Про День незалежності». 20 лютого 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4740, арк. 191.

Постанова Верховної Ради України «Про заснування дипломатичних і консульських представництв України». 21 лютого 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4740, арк. 194-195.

Проект Закону України «Про Державний Прапор України». 17 березня 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2077, арк. 73-78. Засвідчена копія. Машинопис.

Висновки Комісії Верховної Ради України у питаннях законодавства і законності про невідповідність деяких правових актів Президента України вимогам Конституції (Основного Закону) України. 31 березня 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 1444, арк. 1-4.

Постанова Верховної Ради України «Про проект нової Конституції України». 1 липня 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4746, арк. 1.

Проект Конституції України, винесений Верховною Радою України на всенародне обговорення. 1 липня 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4746, арк. 2-5, 103.

Лист від ветерана праці П. Давиденка з м. Каховки Херсонської області до міської газети про проект Державного Прапора України (з роздумами і поясненнями до графічного зображення прапора України з синім, червоним та жовтим кольорами). 28 жовтня 1992 р.
ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2080, арк. 173-174. Оригінал. Друкований примірник.

Закон України «Про тимчасове зупинення повноважень Верховної Ради України, передбачених пунктом 13 статті 97 Конституції України, і повноважень Президента України, передбачених пунктом 7-4 статті 114-5 Конституції України». 18 листопада

1992 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4783, арк. 169.

Закон України «Про порядок застосування Закону України «Про тимчасове зупинення повноважень Верховної Ради України, передбачених пунктом 13 статті 97 Конституції України, і повноважень Президента України, передбачених пунктом 7-4 статті 114-5 Конституції України». 21 листопада 1992 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4784, арк. 32.

Проект Закону України «Про внесення доповнень до пунктів 10, 10-1 статті 97, статті 110 та пункту 7 статті 114 Конституції (Основного Закону) України, до Законів України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу», «Про оборону України», «Про Збройні Сили України», внесений Комісією Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки. Квітень 1993 р.

ЦДАВО України, ф. 5233, оп. 1, спр. 238, арк. 161.

Документи конкурсу на створення Державного герба України. 20 квітня 1993 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 22, спр. 2090, арк. 35, 44.

Положення про паспорт громадянина України, затверджене Постановою Верховної Ради України від 2 вересня 1993 р. № 3423-ХІІ, та зауваження до нього. 2 вересня 1993 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 46, спр. 4857, арк. 199, 205.

Постанова Верховної Ради України «Про проект нової Конституції України». 8 жовтня 1993 р.

ЦДАВО України, ф. 1, оп. 16, спр. 4878, арк. 17.

Центральний державний архів громадських об'єднань України

Окремі думки та пропозиції, заявлені членами комісії при розгляді проекту Конституції УСРР. 1929 р.

ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 2904, арк. 1-2, 21-24, 39, 40, 45, 47-48.

Записка секретаря ЦК КП(б)У Станіслава Косіора, передана прямим проводом до ЦК ВКП(б), про затвердження змін до Конституції на XIII Всеукраїнському з'їзді Рад. 15 січня 1935 р.

ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 6615, арк. 1-5.

Проект Постанови XIII Всеукраїнського з'їзду Рад про зміни в Конституції УСРР. 1935 р.

ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 6615, арк. 6-10.

Постанова Політбюро ЦК КП(б)У «Про розробку проекту Конституції УСРР». 29 червня 1936 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 6, спр. 408, арк. 214.

Постанова Політбюро ЦК КП(б)У «Про склад комісії по розробці Конституції УРСР». 17 грудня 1936 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 6, спр. 410, арк. 146.

Проект Конституції Української Радянської Соціалістичної Республіки. 1936 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 7078, арк. 1, 4, 37.

Телеграма відділу друку ЦК ВКП(б) до ЦК КП(б)У про особисту відповідальність членів бюро за точність перекладу тексту нової Конституції СРСР українською мовою. Грудень 1936 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 6835, арк. 2.

Лист Голови РНК УСРР Панаса Любченка та секретаря ЦК КП(б)У Станіслава Косіора секретареві ЦК ВКП(б) Йосипу Сталіну про проект Конституції УРСР та Державний прапор. 1936 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 6814, арк. 1-2.

Телеграма секретаря Закавказького Комітету ВКП(б) Лаврентія Берії секретареві ЦК КП(б)У Павлу Постишеву з проханням надіслати проект нової Конституції України. 1936 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 6814, арк. 8.

Проект Конституції УРСР (варіант Станіслава Косіора). 1936 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 6814, арк. 60.

Постанова Політбюро ЦК КП(б)У за участю секретаря ЦК ВКП(б) Лазаря Кагановича «Про проект Конституції УРСР». 16 січня 1937 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 6, спр. 438, арк. 1, 4.

Телеграма секретаря ЦК ВКП(б) Йосипа Сталіна секретареві ЦК КП(б)У про відзначення 5 грудня 1937 р. першої річниці «Сталінської Конституції». 2 грудня 1937 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 7070, арк. 99.

Постанова Політбюро ЦК КПУ «Про проект нової Конституції УРСР». 31 січня 1978 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 10, спр. 3029, арк. 2, 16.

Постанова Політбюро ЦК КПУ «Про проект нової Конституції УРСР». 4-11 березня 1978 р.
ЦДАГО України, ф. 1, оп. 10, спр. 3049, арк. 2, 3, 7.

Постанова Секретаріату ЦК КПУ «Про організаційні та агітаційно-пропагандистські заходи у зв'язку з опублікуванням проекту Конституції Української РСР для народного обговорення». 7-10 березня 1978 р.

ЦДАГО України, ф. 1, оп. 10, спр. 3218, арк. 2, 49.

Постанова Секретаріату ЦК КПУ «Про підготовку до розгляду в ЦК Компартії України пропозицій, що надійшли в зв'язку із всенародним обговоренням проекту Конституції УРСР». 18 березня 1978 р.

ЦДАГО України, ф. 1, оп. 10, спр. 3222, арк. 1, 45.

Постанова Політбюро ЦК КПУ «Про проект Конституції Української РСР по підсумках його всенародного обговорення». 18 квітня 1978 р.

ЦДАГО України, ф. 1, оп. 10, спр. 3066, арк. 2, 4-5.

Держархів Закарпатської області

Розпорядження Уряду за підписом Августина Волошина про одночасне вживання назв «Підкарпатська Русь» та «Карпатська Україна», а також про державну мову. 30 грудня 1938 р.

Держархів Закарпатської області, ф. 3, оп. 4, спр. 3, арк. 1.

Розпорядження Уряду Підкарпатської Русі про державну і урядову мову на Підкарпатській Русі. 1939 р.

Держархів Закарпатської області, ф. 3, оп. 3, спр. 127, арк. 16.

Лист композитора Олександра Кошиця до Празького відділу пресової й пропагандистської служби Карпатської України про згоду на запис на платівку його аранжування Державного гімну «Ще не вмерла Україна». 6 лютого 1939 р.

Держархів Закарпатської області, ф. 3, оп. 2, спр. 19, арк. 1

Лист Союзу гетьманців-державників у Франції до Прем'єр-міністра Карпатської України Августина Волошина про відкриття Першого сойму Карпатської України. 5 березня 1939 р.

Держархів Закарпатської області, ф. 3, оп. 2, спр. 28, арк. 1.

Відкриття Першого сойму Карпатської України. 15 березня 1939 р.

Держархів Закарпатської області, ф. 3933, оп. 1, спр. 645.

Національний архів Швеції, м. Стокгольм,

«Contenta Factorum inter Ducem et Exercitum Zaporoviensem conventorum, in Compendium brevi Stylo collecta» («Затвержені умови договору між гетьманом та Військом Запорозьким, в стислому огляді зібрані») – Конституція П. Орлика у скороченому вигляді. Складається з 16 пунктів. Мова латинська. 5 квітня 1710 р. Національний архів Швеції, м. Стокгольм, «Cosacica». Копія: ЦДІАК України, ф. 2236, оп. 1, спр. 72, арк. 1–7.

Преамбула (до Конституції П. Орлика), яка містить в собі стислий огляд української історії від найдавніших часів та, додатково, історичну доповідь про Київщину, в якій доводиться, що Росія не має на неї ніяких прав. Мова латинська.

Національний архів Швеції, м. Стокгольм, «Cosacica». ЦДІАК України, ф. 2236, оп. 1, спр. 71, арк. 1–6.

Лист гетьмана Пилипа Орлика з Крістіанстаду до шведської принцеси Ульріки-Елеонори, сестри Карла XII, спадкоємиці шведського трону. Орлик оплакує втрату свого протектора – шведського короля Карла XII; описує свою важку долю з часів смерті Мазепи, коли він перейняв на себе гетьманство і що було пов'язано з постійною боротьбою з ворогами України. Згадує події 1711–1713 роках: свою подорож з генеральною старшиною та запорожцями до Константинополя, вимушену (на вимогу військового комісара [Г.] Зольдана, посланця короля Карла XII) зупинку у місті Баба, надання інструкцій старшині для переговорів з Великим візиром; події, що сталися після висилки Карла XII із Бендер, коли гетьман Орлик та його старший син Григорій мало не загинули внаслідок додержання своєї вірності шведському королеві і були врятовані заступництвом сина кримського хана Калга-султана (Калга Гірея) та бобруйського старости Яна Сапеги. Наприкінці листа Орлик просить захисту і протекції. Мова латинська. 12 грудня 1718 р.

Національний архів Швеції, м. Стокгольм, «Cosacica». ЦДІАК України, ф. 2236, оп. 1, спр. 145, арк. 1–10.

Лист гетьмана Пилипа Орлика з Бухареста [до барона Д. Н. фон Гепкена] з докладним оглядом свого життя на чужині, де він вже багато років є емігрантом, своєї політичної діяльності – листування з політичними діячами Швеції, Речі Посполитої, Франції, Туреччини та Військом Запорозьким, яке має на меті створення сприятливої політичної ситуації у Європі та втілення в життя планів визволення України. Акцентує увагу на політичних подіях у Європі, пов'язаних з «українським» питанням. Мова латинська. 30 травня 1741 р.

Національний архів Швеції, м. Стокгольм, «Cosacica». ЦДІАК України, ф. 2236, оп. 1, спр. 219, арк. 1–11.

Російський архів давніх актів, м. Москва

Угода та домовленості між гетьманом Пилипом Орликом та Військом Запорозьким (Конституція Пилипа Орлика), затвержені у м. Бендери за обрання П. Орлика гетьманом та присяга П. Орлика, в якій він зобов'язується додержуватись всіх положень своїх домовленостей з Військом Запорозьким. Копія XIX ст. Складається з вступу та 16 пунктів. Мова староукраїнська. 5 квітня 1710 р.

РДАДА, м. Москва, Російська Федерація. ЦДІАК України, ф. 2236, оп. 2, спр. 1, арк. 1–40.

Міністерства закордонних справ Франції

Щоденник («Діаріуш подорожний») гетьмана Пилипа Орлика, в якому він описував події свого життя та політичної діяльності. Мова польська. 1720–1724, 1726–1730, 1732–1733 рр.

Архів Міністерства закордонних справ Франції. Факсимільне видання: *The Diariusz podrozny and Other Writings of Pylyp Orlyk / Introduction by Omeljan Pritsak and Orest Subtelny* (Harvard Library of Early Ukrainian Literature. Text Series: Volume V (1720-1726): XLIV, 794 pp.; Volume VI (1727-1730): XXVIII, 868 pp. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 1988–1989.

Публікації та огляди документів

Александренко В. Н., Кордт В. А. Документы об Андрее Войнаровском и Филиппе Орлике // Сборник статей и материалов по истории юго-западной России, издаваемый Временной комиссией для разбора древних актов. – 1914. – Т. 2. – 4, 124, 3 с. [60 документів німецькою, польською, французькою та латинською мовами].

Бантыш-Каменский Д. Н. Источники Малороссийской истории: в 2 ч. – Ч. 2. – М., 1859. – С. 242–255.

Борщак І. Orlikiana: опис невиданих документів про гетьмана Орлика, його родину і оточення // Хліборобська Україна. – Відень, 1922–1923. – Кн. IV. – С. 311–371.

Борщак І. Орликіана. Нові документи про життя і акцію П. Орлика // Стара Україна. – 1924. – С. 185–186.

Василенко Н. П. Конституція Филиппа Орлика : окремий відбиток / Н. П. Василенко. – Б. м., б. р. – С. 153–171.

Вивід прав України / М. Грушевський, І. Франко, М. Костомаров та ін. – Львів : МП «Слово», 1991. – 128 с.

Вивід прав України : документи і матеріали до історії української політичної думки. – Нью-Йорк : Пролог, 1964. – С. 86–94.

- Історія української Конституції / Укр. правн. Фондація ; упоряд.: А. Слюсаренко, М. Томенко. – К. : Право, 1997. – 441, [1] с.
- Колесса Ф.* Матеріали до історії козаччини з рр. 1707–1721, зібрані в шведському державнім архіві в Стокгольмі // Діло. – 1910. – № 33, 40. – [Окреме вид.: Львів, 1910. – 25 с.].
- Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність / НАН України ; Інститут держави і права ім. В. М.Корецького ; Ю. С. Шемшученко (відп.ред.), І. О. Кресіна (упоряд.). – К., 2001. – 400 с.
- Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність / НАН України ; Інститут держави і права ім. В. М.Корецького ; Ю. С. Шемшученко (відп.ред.), І. О. Кресіна (упоряд.). – 2-е вид. – К., 2006. – 310 с.
- Конституційні акти України 1917–1920 : невідомі конституції України / відп. ред. Ю. Д. Прилюк. – К. : Філософська і соціальна думка, 1992. – 272 с.
- Конституція Пилипа Орлика : оригінал та його історія / підгот. О. Б. Вовк // Архіви України. – 2010. – № 3/4. – С. 145–166.
- Корд В.* Матеріали з Стокгольмського державного архіву до історії України другої половини XVI – поч. XVIII вв. / В. Корд // Український археографічний збірник. – 1930. – Т. 3. – С. 17–55.
- Маркевич М.* История Малороссии: в 5 т. – М., 1858. – Т. 4. – С. 315–339.
- Орлик П.* Вивід прав України : З рукопису родинного архіву Дентевілів у Франції зі вступом і примітками / П. Орлик. – Львів : Видав Ілько Борщак, 1925. – 14 с. – Укр. та фр. мовами.
- Орлик П.* Конституція, маніфести та літературна спадщина : вибрані твори / П. Орлик ; В. Яременко (керів. проекту), М. Трофимук (упоряд.і прим.), В. Шевчук (упоряд.і прим.). – К. : МАУП, 2006. – 736 с.
- Орлик П.* Угода та конституція прав і вільностей Запорозького війська (1710 р.) / Пилип Орлик // Козацтво. – 1994. – № 1(2). – С.15–19.
- Перша Конституція України гетьмана Пилипа Орлика. 1710 рік / пер. з лат. та прим. М. Трофимук ; мал. О. Штанко ; передм. та заг. наук. ред. О. Пріцак. – К. : Веселка, 1994. – 76 с. : ил.
- Пріцак О.* Один чи два договори Пилипа Орлика з Туреччиною на початку другого десятиліття вісімнадцятого століття? / О. Пріцак // Український археографічний щорічник. – 1992. – Вип. 1. – С. 307–321.
- Слюсаренко А. Г.* Історія української конституції / А. Г. Слюсаренко, М. В. Томенко. – К., 1993. – 192 с.

Трофімук М. Конституція Української Гетьманської Держави. – Львів ; К., 1997. – 159 с.

Угода та Конституція Пилипа Орлика // Мазепа : збірник / упоряд. Ю. О. Іванченко. – К., 1993.

Orlyk Pylyp. The diariusz podrozny of Pylyp Orlyk (1720–1726) / Orest Subtelny (introd.). — Camb., Mass. : Ukrainian research institute of Harvard Univ., 1989. – 794 p. – (Harvard library of early Ukrainian literature ; Vol. 5).

Orlyk Pylyp. The diariusz podrozny of Pylyp Orlyk, (1727–1731) / Omeljan Pritsak (introd.). – Camb., Mass. : Ukrainian research institute of Harvard University, 1988. – XXXII, 867 p. – (Harvard library of early Ukrainian literature; Vol. 6).

Pacta et Constitutiones legum libertatumque... // Переписка и другие бумаги шведского короля Карла XII, польского Станислава Лещинского, татарского хана, турецкого султана, генерального писаря Филиппа Орлика и Киевского воеводы Иосифа Потоцкого на латинском и польском языках. – Изд-е О. Бодянского [Чтения в Императорском Обществе Истории и Древностей Российских при Московском университете]. – М., 1847. – С. 1–17.

Pacta et constitutiones legum libertatumque... – Lausanne, 1916.

Монографії

Борщак І. Великий мазепинець Григор Орлик генерал-поручник Людовика XV-го (1742–1759) / І. Борщак. – Львів : Червона калина, 1932. – 207 с.

Борщак І. Мазепа. Орлик. Войнаровський : іст. есе / І. Борщак. – Львів : Червона калина, 1991. – 256 с.

Володарі гетьманської булави : іст. портрети / В. А. Смолій (авт. передмови). – К. : Варта, 1995. – 557 с.

Історичні постаті України : іст. нариси / упоряд. та авт., вст. ст. О. В. Болдирев. – Одеса : Маяк, 1993. – С. 337–383.

Історія України в особах : IX–XVIII ст. / В. Замлинський (кер. авт. кол.), І. Войцеховська, В. Галаган та ін. – К.: Україна, 1993. – 396 с.

Костів К. Конституційні акти відновленої української держави 1917–1919 років і їхня політично-державна якість. – Торонто, 1964. – 186 с.

Кресіна І. О., Кресін О. В. Гетьман Пилип Орлик і його Конституція / І. О. Кресіна, О. В. Кресін. – К. : ПБП «Фотовідеосервіс», 1993. – 80 с.

Крупницький Б. Гетьман Пилип Орлик (1672–1742). Огляд його політичної діяльності. – Варшава, 1938. – 251 с.

Лукашевич О. А., Манжул К. В. «Конституція» Пилипа Орлика – історико-правова пам'ятка XVIII ст. / О. А. Лукашевич, К. В. Манжул. – Х. : Основа, 1996. – 52 с.

Мироненко О. М. Історія Конституції України / О. М. Мироненко ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; ред. М. С. Лопата. – К. : Ін Юре, 1997. – 56, [2] с. – (Нова Конституція України. Бібліотечка).

Онуфрієнко О. В. Українська державність доби козацької : від воєнної демократії до парламентської республіки / О. В. Онуфрієнко. – Запоріжжя : Павел, 1998. – 72 с.

Павленко С. О. Оточення гетьмана Мазепи : соратники та прибічники / С. О. Павленко. – 2-ге вид. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2009. – С. 58–61.

Петрів М. Конституція України 1710 р. : Орлик і Василенко. / М. Петрів ; пер. укр. О. Козлова. – К. : [Укр. вид. Спілка], 1997. – 34 с.

Пилип Орлик – гетьман і автор першої конституції України / Посольство України в Республіці Білорусь ; Білоруське громадське об'єднання українців «Ватра» / Л. П. Ясинський (відп. ред.), Г. Ю. Калюжна (упоряд.). – Мінск : РУП «Выдавецкі центр БДУ», 2006. – 143 с.

Різниченко В. Пилип Орлик (Гетьман – емігрант). Його життя і діяльність : (з нагоди 175 роковин з часу його смерті) / Різниченко В. – Репринт. відтворення вид. 1918 року. – К., 1991. – 48 с.

Смолій В. А., Степанков В. С. Українська державна ідея XVII–XVIII століть : проблеми формування, еволюції, реалізації / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Альтернативи, 1997. – 367 с.

Смолка А. О. Пилип Орлик. Конституція 1710 року / А. О. Смолка. – К., 2007. – 104 с.

Субтельний О. Мазепинці : український сепаратизм на початку XVIII ст. / О. Субтельний. – К. : Либідь, 1994. – 239 с.

Трофимук О. Пилип Орлик: гетьман в еміграції, бароковий поет, автор першої Конституції. – Львів, 2008.

Українська ідея. Перші речники / ред. кол. І. Ф. Курас, В. А. Смолій, В. Ф. Солдатенко. – К. : Т-во «Знання» України, 1994. – С. 63–80.

Уривалкін О. М., Уривалкін М. О. Гетьмани України та кошові Запорізької Січі / О. М. Уривалкін, М. О. Уривалкін. – К. : Дакор ; КНТ, 2008. – 394 с.

Фігурний Ю. С. Український гетьман Пилип Орлик : монографія / Ю. С. Фігурний ; НДІ українознавства, Відділ української етнології. – К. : НДІУ, 2008. – 124 с.

Чухліб Т. В. Гетьмани і монархи. Українська держава в міжнародних відносинах 1648–1714 рр. / Т. В. Чухліб ; Наукове товариство ім. Шевченка в США ; Інститут історії України НАН України ; НДІ козацтва. – К., 2003. – 518 с. – Парал. арк. англ. мовою.

Чухліб Т. В. Пилип Орлик / Т. В. Чухліб. – К., 2008. – 64 с. : іл. – (Серія «Великі українці»).

Чухліб Т. Козаки і монархи. Міжнародні відносини ранньомодерної Української держави 1648–1721 рр. – К., 2009. – 616 с.

Шевцов В. Ю. Трислав : Природн. та етнічно-соціальні основи розробки конституц. засад України / В. Ю. Шевцов. – Д. : АРТ-ПРЕС, 2009. – 71 с.

Шевчук В. Козацька держава : етюди до історії українського державотворення / В. Шевчук. – К. : Абрис, 1995. – С.192–209 : іл.

Яворницький Д. Історія запорізьких козаків : у 3 т / Д. Яворницький. – Львів : Світ, 1992. – Т. 3. – Львів : Світ, 1992. – 452 с.

Підручники, навчальні посібники

Корогод Г. І. Перша Конституція України. Пилип Орлик і його діяльність в еміграції : навч. посіб. / Г. І. Корогод / Національний ун-т внутрішніх справ України. Сумська філія. – Суми : Університетська книга, 2008. – 124 с.
Розглянуто питання виникнення першої української політичної еміграції за кордоном, появи Конституції України 1710 р. Розкрито основний зміст Конституції – організацію та функціонування Гетьманської держави. Проаналізовано дипломатичну та військову діяльність лідерів еміграції у період 1710–1714 рр. Охарактеризовано відносини між П. Орликом і запорожцями. Особливу увагу приділено репресивним заходам царської влади відносно сімей мазепинців, які залишилися в Україні, переслідуванню лідерів еміграції за кордоном.

Мельник Л. Г. Гетьманщина першої чверті XVIII століття : навч. посібник / Л. Г. Мельник ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1997. – 232 с.

Томенко М. В. Історія української Конституції : навч. посіб. / М. Томенко. – К. : Освіта, 2009. – 462 с.

Науково-довідкові видання (довідники, путівники, енциклопедії)

Довідник з історії України : А–Я / Ін-т іст. дослідж. Львів. нац. ун-ту ім.І. Франка. – К. : Генеза, 2002. – [С. 345 : Конституція України 1996].

Довідник з історії України : в 3 т. – Т. 2 : (К–П) / К. Бондаренко, В. Гордієнко, Я. Грицак та ін. – К., 1995. – [С. 84 : Конституція П. Орлика ; С. 85 : Конституція УНР].

Довідник з історії України : у 3 т. / К. Бондаренко, В. Гордієнко, Я. Грицак, Я. Дашкевич, М. Ерстенюк ; Інститут історичних досліджень Львівського держ. ун-ту ім. Івана Франка. – К. : Генеза, 1993. – Т. 2 : (К–П). – К. : Генеза, 1995 – С. 315–316.

Енциклопедія історії України / ред. кол. : В. А. Смолій (голова кол.), Г. В.Боряк, В. Ф.Верстюк та ін. – Т. 5 : Кон–Кю. – К., 2008. – [С.70–73 : Конституційний процес в Україні після ухвалення Конституції України].

Історія України та її державності / за наук. ред. Л. Дещинського. – Львів, 2005. – С. 238.

Історія українського козацтва : нариси: у 2 т. / В. А. Брехуненко, Л. В. Войтович, О. Б. Головка, В. М. Горобець, А. О. Гурбик ; НАН України, Інститут історії України, НДІ козацтва / В. А. Смолій (відп.ред.). – К. : Видавничий дім «Києво–Могилянська академія», 2000. – 800 с. : іл. – Т. 1. – К. : Видавничий дім «Києво–Могилянська академія», 2006. – 800 с.

Історія українського козацтва : нариси: у 2 т. / НАН України; Інститут історії України. НДІ козацтва ; А. М. Авраменко, В. Г. Галушок, О. А. Бачинська, А. М. Богира, В. Ф.Верстюк ; В. А. Смолій (відп.ред.). – К. : Видавничий дім «Києво–Могилянська академія», 2000. – 724 с. : іл. – Т. 2 – К. : Видавничий дім «Києво–Могилянська академія», 2007. – 724 с. : іл.

Тисяча років української суспільно-політичної думки : у 9 т. / Т. Гунчак (голова ред. кол., наук. ред.), В. Шевчук (упоряд., рез., прим.). – К. : Дніпро, 2001. – Т. 3, кн. 2 : Остання чверть XVII – початок XVIII ст. – К. : Дніпро, 2001 – 576 с.

Україна – козацька держава : ілюстрована історія українського козацтва у 5175 фотосвітлинах / В. О. Щербак (наук.ред.), В. В. Немяк (авт.-упоряд., керівник проекту, худож.фото., ілюстратор), О. К. Федорук (наук. ред.). – К. : Емма, 2004. – 1216 с. : фотосвітлини – (Ucraina – terra cosacorum).

Українське козацтво : Мала енциклопедія = Ukrainian cossacks: a small encyclopaedia / Науково–дослідний ін–т козацтва при Запорізькому держ. ун–ті ; С. В. Абросимова, П. Г. Александров, В. М. Андрєєв, В. М. Бекетова, П. І. Білоусенко ; Ф. Г. Турченко (ред.). – К. : Генеза, 2002. – 568 с.: іл.

Статті у періодичних та продовжуваних виданнях, збірниках наукових праць

Апанович О. Свободу уславив / О. Апанович // Укр. культура. – 1992. – № 10–11. – С. 30–31, № 12. – С. 29–31.

Апанович О. М. Гетьмани України і кошові отамани Запорозької Січі / О. М. Апанович. – К. : Либідь, 1993. – 288 с.

Борщак І. В книгозбірні гетьмана Орлика / І. Борщак // Книжник. – 1991. – № 6. – С. 24–26.

Борщак І. Гетьман Пилип Орлик і Франція : (сторінки дипломатичної історії) / І. Борщак // Укр. іст. журн. – 1991. – № 8. – С. 97–111, № 9. – С. 71–79, № 11. – С. 59–69.

Возняк М. Бендерська комісія по смерті Мазепи // Мазепа : збірник. – Варшава, 1938. – Т. 1. – С. 130–131.

Голійчук Ф. Филипп Орлик в Галичині / Ф. Голійчук // Наук. зб. присвяч. проф. Михайлови Грушевському учениками й прихильниками : з нагоди десятилітньої наукової праці в Галичині (1894–1904). – Львів, 1906. – С. 346–351.

Гончарук П. Провісник української конституційної державності : (до 335-річчя від дня народження Пилипа Орлика) / П. Гончарук // Київ. старовина. – 2007. – № 6. – С. 11–29.

Мельник Л.Г. Конституція 1710 р. Пилипа Орлика / Л. Г. Мельник // Українська козацька держава: витоки та шляхи історичного розвитку. – К., 1991. – С.98–103.

Миндзяновський Б. Творець першої української конституції / Б. Миндзяновський // Наука і суспільство. – 1994. – № 1. – С.28–29.

Михальчук В. Великий мазепинець у Франції / В. Михальчук // Самостійна Україна. – 1995. – №3 (457). – С.24-30.

Натаров О. О. Конституція Пилипа Орлика 1710 року й право людини на свободу совісті / О. О. Натаров // Держава і право. Юрид. і політ. науки : зб. наук. пр. – 2003. – Вип. 20. – С. 199–201.

Оглоблин О. Бендерська конституція 1710 року // Вісник Організації оборони чотирьох свобод України. – 1960. – Чис. 5. – С. 4–11.

Проценко О. «Вкрадені принципи» : Конституція Пилипа Орлика та основи американської демократії / О. Проценко, В. Чепинога // Україна. – 1995. – № 7/8. – С.2–3.

Смолка А. Конституция Филиппа Орлика и ее социально-экономический аспект / А. Смолка // Экономика Украины. – 1996. – № 5. – С.71–77.

Хеггман Б. Пилип Орлик у Швеції (1716–1719 рр.) / Б. Хеггман // Укр. іст. журн. – 1996. – № 3. – С. 151–154.

Хорунжий Ю. Пилип Орлик / Ю. Хорунжий // Гетьмани України. – К, 1991. – С. 151–158.

Дисертаційні дослідження

Кресін О. В. Політико-правова спадщина української політичної еміграції першої половини XVIII століття : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / О.В. Кресін ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2001. – 16 с.

Яценюк Г. М. Українська політична еміграція і Гетьманщина в 1710–1742 рр.: політико-дипломатичний аспект: Автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – Чернівці, 2005. – 19 с.